

Розглядаючи правову державу, ми не можемо оминати визначення означеної категорії. Так, **правова держава** – це організація державної влади, заснована на визнанні та реальному забезпеченні прав і свобод людини, верховенстві права і взаємній відповідальності особистості і держави.

Правова держава незалежно від специфіки країни характеризується наявністю ознак, ступінь реалізації яких є показником успішного просування суспільства на шляху наближення до ідеалу, що містить теорія правової держави. Відповідно ознаки правової держави виступають тими критеріями, які дозволяють в кожному конкретному випадку виділити ту чи іншу державу як правову. Це такі основні ознаки: принцип верховенства права; правова рівність громадян; гарантування й охорона прав та свобод людини і громадянина, створення умов для їх повної реалізації; принцип взаємної відповідальності держави й особи; принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову. Розглядаючи нашу державу, слід зазначити, наступне :

В Україні закони не виходять за ті правові межі, які встановлені для втручання держави в життя індивіда і громадянського суспільства, а також звернувши увагу на статтю 8 Конституції України «В Україні визнається і діє принцип верховенства права.» можна стверджувати, що для нашої держави є характерним така ознака правової держави як принцип верховенства права.

Правова рівність громадян в Україні визначається тим, що всі громадяни є рівними перед законом, мають однакові права й обов'язки, несуть однакову відповідальність за порушення чинного законодавства незалежно від їхнього соціального походження, матеріального становища, расової, національної, конфесійної та іншої належності.

Права і свободи громадян стають ядром усієї правової системи держави, змістом її діяльності. У третій статті Конституції України сказано: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю»

У правовій державі досягається юридична рівність не тільки громадян, а й громадян і держави, що також є характерним для нашої держави.

Згідно зі статтею 6 Конституції України «Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову», що відповідає такій характерній ознаці, як принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову.

Таким чином, Україна за усіма ознаками відповідає такій державі, як правова. Хоча традиції правової державності в Україні не міцні, є міцні підстави сподіватись, що Україна не зверне зі шляху побудови правової держави. Рівень культури її народу, «правового почуття» дає можливість побудувати політичну організацію суспільства, яка б не поступалась за рівнем забезпечення прав і свобод особи і громадянина, ефективністю функціонування влади сучасним цивілізованим державам.

Одержано 17.04.2018

УДК 173.4+343.621

Іванна Миколаївна КУБАХ,
курсант групи Ф3-105 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук Кріцак І. В.

ДО ПОНЯТТЯ «ОСОБИСТІСТЬ» У ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІЙ НАУЦІ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

«Людина», «особа», «громадянин», «індивід», «особистість» – як важливо розкрити сутність цих понять, щоб повною мірою досягнути, хто ж така особистість у юриспруденції. Найчастіше особистість у людській свідомості асоціюється з видатними постатями минулого та сьогодення. У повсякденному житті ми часто чуємо такі слова: людина з великої літери, особистість – «світило медицини», «світило юриспруденції» – Авіцена, М. М. Амосов, О. О. Шалімов, Марк Туллій Цицерон, А. Ф. Коні, І. О. Ільїн – це люди, які досягли неабияких висот у своїй професії.

У даному випадку доречно згадати слова Спасителя: «Вы – соль земли... Вы свет мира...» (Мф. 5:13-14). Тобто, кожна людина у цьому світі покликана бути світильником, світилом на своєму цівці. «Тако да светит свет ваш пред людьми, чтобы они видели ваши добрые дела и прославляли Отца вашего небесного» (Мф. 5:16).

Виникає питання, як можна досягти такого рівня? Який інструментарій для цього потрібен? Яка методика? Адже для досягнення таких висот поряд з професійною діяльністю неабияке значення відіграє моральна, духовна складова. Це два крила котрі ведуть людину до успіху, до перемог. І лише така особистість заслуговує на повагу з боку оточуючих. Можна бути спеціалістом своєї справи, мати багато регалій, досягти максимальних успіхів у своїй професії, але при цьому залишатись непорядною людиною. Тому для нас особистість – це, симфонія двох складових – професійної і моральної.

В Академічному тлумачному словнику говориться, що **особистість** – це конкретна людина з погляду її культури, особливостей характеру, поведінки.

Особистість – це людина зі своїми поглядами та переконаннями, яка виявляє унікальну цілісність, індивідуальність, єдність соціально-психологічних якостей у міжособистісних, суспільних відносинах, свідомо бере участь у різних видах діяльності, розуміє свої дії і здатна керувати ними. В цьому розумінні поняття особистості використовується в юридичній літературі, в окремих правових актах, в одному смислового ряду з такими термінами, як «суб'єкт праввідносин», «громадянин», «учасник», «особа», тобто як людина правоздатна і дієздатна. Більше того, коли говорять про особистість стосовно різних суб'єктів тієї чи іншої діяльності, в тому числі і протиправної, підкреслюється включення останніх в систему існуючих у суспільстві праввідносин у певній соціальній ролі – будь то слідчого, прокурора, судді, захисника або обвинуваченого (підсудного), свідка, потерпілого і т. д.

У юридичній теорії і практиці поняття «особистість» поширюється не лише на законослухняних громадян, що вирізняються позитивними соціальними якостями, але і на осіб, які вчиняють протиправні діяння, що видається обгрунтованим.

Тому у юриспруденції на особливу увагу заслуговує інша сторона особистості – так званий зворотний бік медалі у негативному сенсі, що є також природним явищем, адже в кожній людині йде боротьба двох начал: доброго і поганого. І час-то лише від нас залежить, яке з них переможе.

Особистість злочинця – це «вор в законі», убивця, рецидивіст... Як не допустити духовних розладів у психіці чи як правильно визначити подібного роду відхилення, які суперечать самій природі людини, її призначенню в суспільстві, і яке викликає у більшості відторгнення? Як провести судово-психіатричну експертизу? Для цього потрібно знати і медичні, і психологічні, і юридичні критерії. Найбільш продуктивними являються психоаналітичні підходи і методи, спрямовані на виявлення несвідомих мотивів і глибинних особистісних смислів поведінки, зв'язків між дитинством і нинішніми вчинками, осмислення всього життя правопорушника і його окремих злочинних дій на символічному рівні.

Особлива місія по недопущенню таких негативних явищ і проявів лежить на юриспруденції: професіях слідчого, судді, нотаріуса, прокурора, оперативника, дільничного та, безпосередньо, на самому суспільстві.

Успішне попередження правопорушень можливе лише в тому випадку, коли увагу буде сконцентровано на особистості правопорушника, адже саме особистість є носієм причин їх вчинення. Тому можна сказати, що така особистість – основна і найважливіша ланка всього механізму протиправного поводження. Ті її особливості, що породжують таке поводження, повинні бути безпосереднім об'єктом попереджувального впливу. Тому проблема особистості злочинця відноситься до числа провідних.

Правовий розвиток особистості є вираженням таких проявів, як правові погляди, правові відношення, правові звички, правові позиції, правова поведінка.

У цьому аспекті особистість формується як соціальна якість суб'єкта, що здатна керувати своєю поведінкою під впливом системи суспільних відносин, процесу засвоєння і відтворення людиною соціального досвіду, який здійснюється в ході діяльності та спілкування. Така особистість, яка досягла досить високого рівня соціального, морального та інтелектуального розвитку, володіє якостями, що є базисом її правомірної поведінки.

Річ у тім, що вибір варіанта поведінки залежить не лише від сили впливу зовнішніх факторів та обставин, а й від особистості, зокрема від її інтелектуальних, емоційних і вольових особливостей, системи потреб, нахилів, інтересів, психічного стану тощо, які є як наслідком впливу оточуючого середовища і виховання, так і особистих вроджених якостей.

Щоб стати справжнім регулятором правослужбової поведінки, правові знання повинні отримати позитивне емоційне забарвлення і перейти в ціннісні установки особистості, перетворитися в її внутрішні переконання, у звичну форму поведінки.

Кожен громадянин повинен не лише з'ясувати, що в суспільстві діють конкретні закони і правила, а й віднести їх до самого себе, тобто усвідомити, що вони означають для нього, що йому дозволяють, а що забороняють (зокрема усвідомити і ті покарання, які він може понести за порушення законів).

Одним з найголовніших чинників у процесі становлення фахівців є їх поведінка, реакція на дії оточуючих, свідоме і сумлінне ставлення до всіх вимог, вияв якого обумовлений рисами характеру кожного індивіда. Саме тому, визначення якостей особистості, оптимізація формування та корекція яких зумовить підвищення ефективності підготовки фахівців, є одним із основних завдань, яке потребує вирішення.

Спілкування поліцейського з людьми незалежно від предмета розмови багато в чому визначається його знаннями таких особливостей, як характер протікання психічних процесів (пізнавальних, емоційних, вольових), структура спрямованості особистості, її характер, мотиви діяльності і багато іншого. Ось чому будь-який юрист-практик до процесу спілкування і в ході його постійно вивчає і оцінює свого співрозмовника. Це дає йому змогу зрозуміти можливості, вчинки і дії людини, з'ясувати причини зміни її поведінки, правильно будувати взаємовідносини, визначати шляхи і способи впливу. В сучасному світі вивчення особистості підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, свідка, засудженого розглядається як необхідна умова впливу на нього задля здійснення цілей слідства і правосуддя.

Отже, процес оцінки особистості починається із загального сприйняття, з першого враження, яке відбувається на чуттєвому рівні. Від точності «прочитання» зовнішніх особливостей і «вираховування» особливостей внутрішнього світу співрозмовника залежить успішність взаєморозуміння. А найдоступнішим, і таким, що найбільш широко застосовується, шляхом отримання психологічної інформації про незнайому людину, яка представляє професійний інтерес для юриста-практика, є спостереження за цією людиною при зустрічі, під час встановлення психологічного контакту, у розмові. Успіх поліцейського у сприйнятті, вивченні і оцінці особистості потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, свідка залежить від його особливої підготовленості до психологічного спостереження, від рівня сформованості навиків і вмінь «читати» іншу людину. А тому, головним чинником у процесі підготовки майбутніх поліцейських є формування особистості, що неможливо зробити якісно без психологічного аналізу цього процесу.

Одержано 17.04.2018

УДК 321.64

Карина Олександрівна БЄЛЄВЦОВА,
курсант групи Ф1-101 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук Кріцак І. В.

ТОТАЛІТАРНА ДЕРЖАВА ТА НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЇ, НІМЕЧЧИНИ ТА СРСР

Верховна Рада України від імені Українського народу – громадян України всіх національностей, керуючись положеннями Загальної декларації прав людини та інших нормативних документів, дбаючи про забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, прагнучи розвивати і зміцнювати незалежну, демократичну, правову державу, керуючись статтею 11 Конституції України, яка зобов'язує державу сприяти консолідації та розвитку української нації, її історичної